СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 260. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 8. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 260. Jersey City, N. J., Monday, November 8, 1926. THREE CENTS

УРЯД БАЧИТЬ МОЖЛИВІСТЬ ДАЛЬШОГО ЗМЕНЧЕННЯ ПОДАТКІВ

ВАШИНГТОН, 5. листопада. — Серед провідників адміністрації виринає думка дальшого зменчення федеральних податків. Уряд саме обчисляє, що сього року він дістане надвижку податків понад сподівану суму о 250 міліонів долярів. Се дасть урядови можливість зменчити податок на будуче або звернути частину податку, заплаченого за рік 1925. В сій справі можна сподіватися акції уряду вже в найкоротшім часі.

УРЯД УДАЄ ПОБІДУ.

ВАШИНГТОН, 5. листопада. — Президент Кулидж заявив, що він зовсім удоволений вислідом виборів з послідного вівторка. Він показав як на побіду адміністрації, що палата послів находиться дальше в руках републиканської партії.

Він навіть думає не зважати на невдачу републиканців вибрати сенатора Ботлера, котрого Кулидж попирав усіми силами. Президент Кулидж стоїть за тим, щоби Ботлера задержати на становищи голови републиканської партії мимо сього, що він програв вибори.

СЕНАТОР БОРА КРИТИКУЄ УРЯД ЗА СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ ПАНІ КОЛОНТАЙ.

ВАШИНГТОН, 5. листопада. — Сенатор Бора видав публичну заяву про відмову віза большевицькій представниці до Мексика, пані Колонтай. Бора каже, що сей поступок уряду не має оправдання і свідчить про нетерпимість американського уряду.

З ЮНІЙНОЇ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК, 5. листопада. — Перед стейтовий суд поставлено тут нині Самуеля Шульца, члена забавового комітету кравецької юнії, яка тепер веде тяжкий страйк, і обжаловано його за побиття трох кравців. Шульце мав їх замкнути в комнаті, а відтак на спілку з кількома другими напасниками побити їх тяжко, закидуючи їм, що вони вдавали страйкарів, а тихцем працювали в одній скебівській шапі.

НАВІТЬ „ЛИЦАРІ КОЛУМБА" ВІДПЕКУЮТЬСЯ ВІД МЕКСИКАНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

ШИКАГО, 5. листопада. — Уряд Лицарів Колумба, католицької організації, видав заяву, що він не піддержує мексиканських повстанців проти мексиканського уряду.

Заява нападає на мексиканський уряд, який вона називає навіть комуністичним.

ПРОЦЕС ЗА ВБИЙСТВО ПРОПОВІДНИКА Й ЙОГО ЛЮБОВНИЦІ.

СОМЕРВИЛ, Ню Джерзі, 5. листопада. — Нинішна розправа проти трох людий, обжалованих за вбийство проповідника Гола й його любовниці, пані Милс, зійшла майже вся на переслуханю яко свідка Милса, мужа вбитої пані Милс, хористки з церкви Гола й любовниці проповідника.

Оборона обжалованих випитувала свідка дуже довго, стараючися підсунути лаві присяжних підозріння, що він має щось спільного з убийством. Адвокати пробували розбудити приміром підозріння, що горло пані Милс підрізав уже після смерти її муж своїм шевським ножем (він є шевцем по званю). Муж однак заперечив, що він був ревнивий.

Один хлопчина, котрий служив у пані Джейн Гибсон, що виступить як головний обжаловуючий свідок, зізнав, що в ночи вбийства ніхто не брав мула зі стайні пані Гибсон, як се говорить пані Гибсон.

НЕБІЩИК ЧЕРЕЗ 18 ЛІТ — СТАЄ НА СУД.

КЕМДЕН, Ню Джерзі, 5. листопада. — Перед стейтовим судом у сій місцевости велася довша судова розправа наслідком позву одної женщини, яка домагалася признання собі 11,000 долярів зі спадку по однім Тенаро Таджілянте, котрий погиб в автомобілевім випадку минувшого вересня. Позовниця хотіла доказати перед судом, що вона жила з покійним як жінка з мужом та що вони представлялися знакомим за подружжа та що тим самим вони й перед правом повинні вважатися за правне подружжа.

Другі претенденти до маетку покійного підняли як закид проти позву, що в той час, як позовниця жила з Таджілянте як жінка з мужом, вона була ще замужна правно зі своїм першим мужем, Албертом Грегемом, який пропав без вістки яких 18 літ тому назад. З огляду на те, що позовниця не могла доказати, що її подружа з Грегемом було правно розвязане, справа виглядала для неї зле, бо суд міг легко приняти її життя з Таджілянте як безправне співжиття („конкубінат").

В сю тяжку для позовниці хвилю хто встає на суд яко свідок, як не самий Алберт Грегем, якого вона вважала мертвим 18 літ. Жінка не пізнала його, але син пізнав. Алберт Грегем зізнав тоді, що він покинув був свою жену, не даючи її вістки про свій побут. Він зажив у Портленді, в стейті Орегон. В 1918. році він дістав там розвід від своєї жінки. Сей факт сейчас підняли адвокати позовниці, кажучи, що від того часу вона була перед правом женою Таджілянте. Суд приняв се становище.

СИЛЬНИЙ ЗЕМЛЕТРУС У СЕРЕДНІЙ АМЕРИЦІ.

МАНАГВА, Нікарагва, 5. листопада. — Нині рано потряс околицею сього міста сильний землетрус, який тривав цілу мінуту. Згинуло кількадесять осіб, а маєткова шкода виносить коло 5 міліонів долярів.

Найбільшу шкоду зробив він у місті Леоне, де землетрус знищив близько 80 процентів усіх домів.

В Манагві завалилася половина будівель.

ФРАНК ПІДНІССЯ.

ПАРИЖ, 4. листопада. — Як високо піднісся курс франка за урядовання Поанкаре пізнати по тім, що франк осягнув вчера той ступень, який займав в своїй вартости в квітни, себто за $1 плачено 30 франків. А треба памятати, що тому два місяці взад виносив той курс: 49 франків за доляра.

Та мимо того зросту курсу франка добра з того нема. Урядовці і робітники одержують тепер добру і сталу валюту, але купити можуть за неї менше як се було в часах хитання франка. Бо франк пішов в своїй вартости високо в гору, але ціни товарів остали такі самі як були.

КРІЗА МІНІСТЕРСТВА В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 5. листопада. — Урядове внесення в справі підвижки безробітним стрінулося з такою опозицією, що уряд готов бути змушеним до уступлення. Головна причина лежить в тім, що зі справоздання виходить, що за послідний рік остав недобір в квоті $200,000. Кажуть отже, що коли є недобір з минувшого року то звідки взяти нових $65,000,000 для підвижки допомоги безробітним.

МАЛО НЕ ПОГОРІЛИ В ОГНИ.

Жінка Івана Пакуляка в Давфіні мало що не згоріла в огни, коли старалася виратувати своїх двоє дітей. Хата Пакуляків запалилася около 3 години в ночи 8. жовтня мабуть від огрівача і вогонь вже добре горів, коли його відкрито. Сходи горіли, отже дітей, три-місячну дитину та три-літнього хлопчика, треба було спустити з вікна з другого поверху. Коли мати так спускала своїх дітей, запалилася на ній сорочка, та вона не зважала на те. Виратувавши дітей, обоє родичі повискакували через вікно. Покликані фаєрмени могли хіба тільки те зробити, що недопустити, аби огонь перекинувся на другі будинки.

РАБІНИ ШАХРУВАЛИ.

Виявилося, що 600 рабінів в Ню Йорку замовляли по 6 разів більше вина, ніж потребували для релігійних цілий.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ.

Цими днями в Одесі під назвою „Степова Україна" виходить ч. 1. нового українського науково-громадського журнала присвяченого вивченню історії, соціяльного й економічного розвитку Степової України.

ДЕ ГАРКАВЕНКО БУДЕ БОРОТИСЬ.

В Елизабетпорт, Н. Дж., на просьбу українських мешканців, менаджер Гаркавенка, Джек Пфефер устроює борбу в Елизабетпорт, Н. Дж. в четвер 11. листопада, в Фалконс Гал, 153 — 3 вулиця, будуть боротись також другі борці.

В Клівленд, Огайо, Гаркавенко бореться в середу 17. листопада в Публик Гал.

ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО ВЖЕ В ФОРТ ВІЛЛІЯМІ.

Славний український балетмайстер Василь Авраменко переїхав вже до Форт Вілліям. Там закладає три школи українського танку, у Форт Вілліям, в Вест Форті та в Порт Артурі. Гром. Авраменко здобув собі славу як балетмайстер ще в Европі. Приїхавши до Канади, заложив зразу школу танку в Торонто. Ріжні публичні виступи його учнів, головно на Канадійській Національній Виставі, доказали, що й в Канаді український танок під його вмілим проводом здобуде таку саму славу, як українська пісня.

БОБИНСЬКИЙ НА ВОЛІ.

Дня 4. жовтня ц. р. відбулась у львівському окружному суді перед лавою присяглих карна розправа проти українського поета і відвічального редактора робітничого тижневика „Світло" Василя Бобинського. Акт обвинувачення закидував Бобинському державну зраду, доконувану статтями, оголошуваними в „Світлі". Судді присяглі одноголосно заперечили вину Бобинського, на основі чого трибунал видав увільняючий вирок і Бобинський, який будучи тяжко хорим на груди, невинно пересидів 5 місяців у вязниці, зістав випущений на волю.

ДЕРЖАВНІ КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ВЖЕ ПРАЦЮЮТЬ.

Державні курси української мови почали працювати. На курсах є нині біля 700 слухачів. За браком помешкання не задоволено 300 заяв про прийом на курси. З 11. жовтня на Пушкинській вулиці відкриваеться ще філію державних курсів української мови на 200 чоловіка. В першу чергу приймається по командировках профсоюзів. В найближчому часі передбачається організувати філії державних українських курсів по робітничих районах.

ІНДІЯНИ В ВИБОРАХ.

ЧЕМБЕРЛЕН, Норт Дакота, 4. листопада. — При послідних виборах вибрано до уряду повіту Бофало самих Індіян.

Індіянські кандидати мають усі без вимки висшу освіту і кандидували вони на тій основі, що коли Індіяни мають навчитися правити собою політично, вони мусять брати активну участь у виборах.

ІНДУСТРІЯЛЬНА МАРНОТРАТА.

Останніми часами американські інжинієри звертають бачну увагу на питання так званого „марнотравства в індустрії".

Питання в тому, що при істнуючій організації й техниці індустріяльної продукції марнується ціла маса матеріяду, праці й часу без відповідних результатів, чи то, иншими словами, тими самими матеріяльними і людськими засобами можна би створити богато більше, ніж твориться. Досліди й обрахунки, зроблені в 1923 році товариством американських індустріяльних інжинірів, показали, що в метальових промислах та марнотрата становить 29 відсотків, в виробництві чобіт і черевиків 41, в ткацькій промисловости 49, в будівничих індустріях 52, в друкарстві 58, в кравецтві цілих 64 відсотки. Взагалі тих шість індустрий виказували в 1923 році 42 відсотки марнотрати, що на гроші значить поверх чотирнацять біліонів долярів. Для всеї американської промисловости обраховано її на той рік на 27 біліонів, чи то, значить, такої вартости продукту можна було створити більше тими самими технічними засобами і працею.

Головна причина того марнування — це зовсім непотрібна ріжнородність продуктів. Наприклад, десять ріжних родів цегли (ріжної форми й величини) не зробить иншої служби, як один рід цегли, а продукція вимагає більше заходу, машинерії, часу і всього иншого. Тими-ж самими заходами можнаб однородної цегли виробити богато більше ніж ріжнородної, а тимсамим поставити більше хат, дешевших, і так далі. Звичайно, богато індустріяльних компаній сами це вже давно помітили. Трицять літ тому в американських залізницях було в ужитку 56 ріжних осей (в колесах), тепер тільки шість. „Коплер", що зчіпляє вагони, тепер всюди той сам, тоді як трицять літ тому зчіпляно їх 26 ріжними штуками. Таку саму одностайність заведено майже в усій залізнодорожній машинерії. Одначе систематична акція почалася щойно останніми роками після звіту товариства американських інжинірів. Каміння до мощення доріг зведено з 66 до чотирох родів, кованое знаряддя з 665 до 331, в будівництві, як кажуть знавці Торговельного Департаменту, зменшено марнотрату на 78 відсотків, в виробництві бляхи на 22 відсотки. Взагалі 31 ріжних індустріяльних груп поробило заходи для заведення більшої одностайности і однородности в продукції.

ПОЛЬЩА ГОТОВА МАТИ РЕГЕНТА

ВАРШАВА, 5. листопада. — Кажуть, що Польща стоїть на передодні важних змін, жде її або монархія або регенство. Після конституції повинен бути скликаний сойм між 20. жовтнем а 1. листопадом, але його ще й досі не скликано. Думають, що президент скличе сойм на 13. листопада. Вже те уважають зломанням конституції. Всі партії є тої думки, що Пілсудскі маніпулює з соймом так, щоби його здискредитувати цілковито в очах загалу, а по тім розвязати і правити державою на подобу давного австрійського 14 параграфу і буджетової ухвали з минувшого року. Це мало би бути тільки переходом до властивої монархії. В тій переходовій стадії Пілсудскі був би властивим регентом Польщі.

Як поводиться Пілсудскі з соймом, видно з його декрету, яким він наказав всім послам слухати стоячи вступної мови президента в парляменті. Коли проти цего посли виявили своє негодовання, Пілсудскі зарядив, що мову прочитає сам президент в своїй палаті, а посли мають явитися в той час у президента.

ПОАНКАРЕ ДОВІВ ДО БУДЖЕТОВОЇ РІВНОВАГИ.

ПАРИЖ, 5. листопада. — Фінансова комісія кабінету міністрів приняла остаточно новий буджет, який виносить величезну суму, бо около 40,000,000,000 франків. Завдяки ощадности і реформам, які завів Поанкаре, буджет зрівноважений і на всі видатки є повне покриття. Кажуть, що супроти цего є кращі вигляди на полагодження квестії довгів, особливо тих, що їх винна Франція Америці.

МУССОЛІНІ ВВОДИТЬ КАРУ СМЕРТИ.

РИМ, 5. листопада. — Як заповів так і зробив. Кабінет міністрів під проводом Муссолінія ухвалив цілий ряд нових законів, які предложив Муссоліні в ціли охорони королівського роду, голови правительства, себто себе самого і охорони фашистів. Предложені закони відзначаються великою суворістю. Привернено кару смерти на тих, що важуться на життє короля чи його родини і начальника уряду. Установлено воєнні суди, які будуть судити всіх тих, що в якийнебудь змисі чи опозиції до фашистів. Будуть судити після нового закона навіть тих, що сидять в тюрмі за давні провини проти фашистів, не вирішено ще тільки цего, чи і проти них буде примінена кара смерти. Всі часописи, організації і особи, які підозрілі в опозиції до фашистів, віддано під строгий поліцейський догляд. Богато організацій розвязано, а на тих, які будуть старатися відновити такі організації, наложено кару арешту до 15 літ. Таку саму кару наложено на тих, які будуть належати до таких організацій. Знесено всі пашпорти, а видавати будуть нові тільки довіреним людям. Застрожено кордон на границях і дано право стріляти без пардону до кождого, хто буде старатися перейти крадьком границю.

Всі зарядження Муссолінія так острі, що були несподіванкою навіть для самих фашистів.

ГАРІБАЛЬДІ В ЗВЯЗКУ З ПОЛІЦЕЮ.

ПАРИЖ, 5. листопада. — Зізнання полковника Гарібальдого, який подав, що одержав від італійського міністра внутрішних справ 400,000 лірів на шпіонажу та що був весь час в тіснім контакті з префектом поліції в Римі, викликали величезну сензацію. Ніхто не годен на добре зорентуватися в тім трику, бож Гарібальді був завзятим републиканцем і великим ворогом Муссолінія і фашизму. Тепер виходить, що він був провокатором і був на услугах секретної фашистської поліції.

ГАДАЛИ, ЩО ВЖЕ ЗНЕСЕНО ПРОГИБІЦІЮ В АМЕРИЦІ.

ПАРИЖ, 5. листопада. — Сейчас по виборах, в яких перейшло референдум з домаганнем змодифікований акту Волстеда, звернулися сотки торговців вином до торговельного відпоручника при американській амбасаді в Парижи з запитами, чи це правда, що в Америці знесено прогибіцію. Замішанне повстало з того, що всі париські часописи подали великими буквами вислід референдум в справі прогибіції і всі думали, що це вже знесено прогибіцію. Колиж провірили справу, наступило серед торговців вином велике розчаровання, з якого одначе не робило собі нічого само населенне. Те послідне навіть було з цего раде, бо вино з огляду на спекуляцію близької торговлі з Америкою було підскочило значно в гору, а тепер є надія, що ціни спадуть.

КЛОПІТ З ТАНЦЯМИ КНЯЗЯ ВАЛІЇ.

ЛОНДОН, 5. листопада. — Князь Валії вивчає тепер модерні танці, а ті, що не мають що кращого до роботи, ломлять собі голови над тим, що князь Валії дуже демократизується та побоюються, щоби це не пішло за далеко. Бо от підчас його побуту в Панамі викликав він велике „згіршенне", коли покинув товариство „достойних" дам, а взяв собі дівчину, яка йому припала до вподоби і з нею весь час танцював. Показалося, що це дівчина, що працює в друкгорі. Коли це велике відкриття донесли князеви Валії, а з ним подали ще про те згіршення, яке це викликало серед „товариства", князь Валії спокійно того самого вечора запросив ту саму дівчину від другстору і танцював з нею цілий вечір.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	$3.75	На пів року	$3.75
Three months	$2.00	На три місяці	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряниці:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$5.00	На пів року	$5.00
Three months	$2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОДУМАЙМО НАД ТИМ

На річнім засіданню Обєднання обговорено такі дві важні справи, які, коли дадуться перевести в життя, можуть принести богато хісна для добра нашої еміграції. До тих справ зачисляємо: реорганізацію нашої рідної школи в Америці і реорганізацію нашого політично-національного репрезентативного центра.

Відносно тих двох питань виголошено на засіданню Обєднання два реферати, які піддано під прилюдну дискусію. По тій причині передруковуємо їх в нашому органі, щоби в той спосіб дати можність всім нашим громадянам забрати в тих справах прилюдний голос і висказати свої думки.

Обєднанне поступає, на нашу думку, дуже осторожно, але правильно, коли дає майже цілий річ часу під дискусію і коли зазначує, що доперва на загальнім Конгресі Обєднання будуть остаточно вирішені ті так важні справи, з якими так тісно вяжеться будучність нашого національного істнування в Америці.

Бо кождий, хто тільки приглянеться тому хаосови, який панує в нас приміром на поли шкільництва, мусить признати, що це вже хиба найвисша пора, щоби вже раз покінчити з тим безголовєм, яке приносить нам тільки ганьбу. Бо під тим оглядом ми стоїмо нижше тих шкіл, які ще водяться у нас в краю десь по горах і глухих забутих селах і то тільки завдяки польській окупації. Треба в нас отже зміни, а коли буде добра воля і карність, можемо легко завести певну систему навчання, можемо мати добрі підручники, себто такі, які відповідали би американським вимогам, можемо мати й краще підготовлений учительський персонал. Та таку реформу можуть одначе перевести в першу чергу люде фахові, які добре обзнайомлені не тільки з педагогією, але й з нашими місцевими відносинами і які прослідили рівнож шкільні відносини серед других емігрантських народів в Америці. Наш загал може одначе подати дуже влучні поміщення, які комісія, яка буде виготовляти плян і спосіб навчання, радо возьме під увагу. В той спосіб спільними зусиллями доконаємо важного діла, великої шкільної реформи.

Реорганізація Обєднання рівнож важна справа. З тої реформи, яку задумує перевести Обєднанне, видно, що Обєднанне має дійсно як найкращу волю згуртувати біля одного центра все свідоме громадянство та поставити таку загально народну інституцію, до якої повинен належати кождий, кому тільки дорога доля рідного краю і доля нашої еміграції в Америці. В тій справі повинні ми забрати рівнож публичний голос.

БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ

ПОЛЬСЬКИЙ КУРАТОР СОБІНСЬКИЙ — УБИТИЙ УКРАЇНСЬКИМИ СТУДЕНТАМИ.

Зі Львова наспіла відомість, що вчерашнього дня, себто 19. жовтня, два українські студенти в 6. год. веч. вбили на вулиці револьверовими вистрілами шкільного куратора Собінського.

Оба українські студенти вспіли скритися. За причину вбивства подається брошура Собінського, в якій доказується, що Українцям не діється на шкільнім полі ніяка кривда.

І так на вуцицях старинного українського города Львова, який уже сотні літ стогне в польській неволі, розіграся знов кривавий акт боротьби поневоленого українського народу проти гнобителя. Після невдалих замахів на президентів польської республики Пілсудського і Войцеховського — окривавлений труп куратора Собінського, як протест проти шкільної політики Польщі на українських землях, проти винищування української школи польським урядом.

Чи треба українському читачеви пригадувати ту страшну історію польських злочинів над українською школою, над душею української дитини?

Вистане коротко ствердити: Тисячі українських учителів без служби або перекинені на польські землі, вчити польські діти.

Все, що утворено на шкільнім полі підчас короткого істнування української державної влади на тих українських землях, які тепер поневолені Польщею, вирвано з корінем.

Та мало того! Знищено навіть те, що Українці здобули — в важкій боротьбі з Поляками — за австрійських часів. За Австрії було в Східній Галичині коло **три тисячі** українських народних шкіл. Тепер є їх **девятьсот!** Отже більше як дві тисячі українських шкіл перемінено на польські.

Зроблено се при помочи нового шкільного закона з 31. липня 1924. р., який польський міністер закордонних справ **Скшинський** розхвалив перед Союзом Націй у Женеві як прояв „нової ліберальної політики" польського уряду супроти не-польських народів.

Та мало того! Навіть в тих українських школах вчать географії й історії польською мовою.

А дух школи? При науці польської мови, географії й історії ображається найсвятіші почування української дитини, представляється визвольні війни українського народу як бандитизм диких орд проти благородної цивілізаційної місії Польщі.

В кінці викинено українську мову з внутрішнього урядування в українських школах. Протоколи учительських конференцій, шкільні катальоги, свідоцтва, все те ведеться польською мовою, неначе на знак повного поневолення української школи.

Над тими українськими середніми школами, які ще остали після Австрії, повис меч утраквізму, себто переміни в польсько-українські, а в дійсности в польські.

Українські приватні школи підлягають тому самому польонізаційному режимови, що державні.

Все те в Галичині, під владою куратора Собінського.

На иньших українських землях, які під царським ярмом не мали своєї школи, місце давньої російської школи заняла польська.

Українські школи з часу української державної влади — як уже згадано — вирвано з корінем.

Як корона всего того: Навіть само національне імя українського народу: Україна, Українець, український — заборонене.

Проти сього винищування українського шкільництва український нарід протестував у записках і депутаціях до польського уряду, з трибуни польського сойму, в петиціях до Союза націй, — у виступах на міжнароднім полі. Все — дарма! Гнобитель веде далі своє діло винищування української школи, а міжнародний світ мовчить.

Аж учера залунав на вулицях Львова кривавий протест, — і один з головних виновників упав як бездушний труп.

Чи се опамятає гнобителя? Чи збудить совість міжнародного світа? Ледви!

Але се значить, що український нарід не дозволить безкарно знущатися над душами своїх дітий, що він не тільки словом, але також ділом — **навіть кривавим ділом!** — обороняти своє право; що знайдуться герої, які підуть в нерівну боротьбу, віддаючи в жертву своє життя.

Честь тим героям!

Нехай їх примір піднімає все нових і нових борців на криваві бій, подвиг і жертву, аж український нарід скине польське ярмо.

Прага, 20. жовтня, 1926.

Проф. Д-р Мих. Лозинський.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН

МИКОЛА ЛИСЕНКО.

Дня 6. листопада 1912. року помер в Києві найбільший український композитор Микола Лисенко.

Мабуть немає одного Українця на світі, який не чував прекрасних українських пісень, зібраних та аранжованих для музики Лисенком. Лисенко був тим великим майстром, що зібрав скарби української народньої пісні, яка була довгі роки присипана пилом національної недолі українського народа. В свої пісні він вкладав свої радощі, своє горе, свої надії. В них він оплакував своє минуле. Жила та пісня в глибині маси. Хоч вона чудова й прекрасна, але вона була далеко захована від людського вуха. Були ті неоціні скарби краси й чулости української душі заховані десь глибоко в масах народних, а тому для цівілізованого світу вони були не відомі.

І от появився музик Микола Лисенко. Він перший зібрав ті дорогоцінності, відшліфував їх, як це роблять з діяментами, щоби показати їх всю красу й цінність, і підніс українську пісню із забуття та роскрив перед здивованим цівілізованим світом великі скарби української душі.

Українська пісня загреміла по цілому світу. Зачарувові вони всі народи, що її почули. Відкриває для них новий чарівній світ, повний краси, бадьорости, нестриманих веселощів та незрівняно тяжкої туги. В українській пісні відбилася вся історія українського народа з його великокнязівською, величавою добою, з його часами страшного татарського ярма й вільних борців за волю, за народ, за віру запорожських козаків. Тут в пісні відбилися й часи гайдамаччини й часи московської руїни та боротьба українського народу з азійсько-турецькою навалою. В тій пісні відбилася й молитва українського народу за кращу долю свою.

Першим найбільшим майстром, що збирав та обробляв ці скарби нашої національної душі, був Микола Лисенко. Він започаткував добу відродження нашої пісні та з темних сілянських хат, з кол вічно злиденного, в поті чола працюючого нашого люду, переніс її в иньший світ, на широкі простори всеї земської кулі, де її поставив поруч, нарівні, з творами найбільших світових композиторів. Слава української пісні є доказом того, що народ український є великий композитор, що він має чулу, глибоко все відчуваючу душу, душу культурного народу.

Микола Лисенко був теж оригінальним композитором, і написав богато оригінальних музичних праць. Він також написав музику до пісень, віршів, поем і т. д. Крім того він був видатнішим диригентом та навчителем цілого покоління співаків, музиків та диригентів, між якими богато здобуло собі світову славу.

Початки ширшої діяльности Лисенка припадають на ті страшні часи, коли на Україні панувала страшенна неволя на все українське. Тоді заборонили не тільки писати, але навіть говорити на українській мові. Здавалося, що прийшла година повного занепаду решткiв колишнього розцвіту української культури. В обороні культури виступив український драматург Михайло Старицький. Поставивши собі завданям хоч в аматорському театрі зберігти огник українського слова, Старицький почав працювати, як драматург, режісер і артист, а йому став допомогати Лисенко, аранжуючи музику до ріжних драматичних творів Старицького й навіть сам граючи як аматор.

Спілка найбільшого драматурга та режісера минулого століття з найбільшим композитором дала те, що український театр відродився й з аматорського перейшов у справжній театр, який довгі часи був одиноким вогником української культури.

Перша більша песа Лисенка, яку виставив український театр, була музикальна комедія „Різдвяна Ніч", яку пізнійше Лисенко розвинув у велику оперу під тим же назвиськом. Виставлено її вперше в 1874. році у Києві. Це було велике українське культурно-національне свято. Враження вистави було кольосальне. Вона немовби засвітила смолоскип в пітьмі національного гніту. Сестра Драгоманова, Олена Пчілка, так описує свої враження: „Ця вистава була якимсь національним торжеством. Привитано песу глядачами з ентузіязмом — і песа того заслугувала. Крім зовсім нових музичних номерів, що чарували нас красою мельодії, крім сценічности й ріжнобарвности текстового змісту, саме виконання цієї „музичної комедії" було надзвичайно гарним".

В 1875. році Лисенко написав музику до „Чорноморців", які з великим успіхом йшли у Києві й досі є одною з найкращих оперетох. Після того Лисенко написав велику оперу „Тарас Бульба". Далі оперу „Утоплена", якої хорова пісня „Туман хвилями лягає" є по оцінці критиків у творчости Лисенка одна з найкращих. Багата теж музичними фарбами третя дія у сцені з русалками. В 1890. році він написав музику до „Наталки Полтавки". Великою популярністю користувалася його опера „Енеїда" на лібрето Садовського по Котляревському. А опери „Сафо" та „Остання Ніч" залишилися незакінченими.

Треба ще згадати прекрасно виконані опери діточі, які він написав на слова Дніпрової Чайки. Найбільше популярна з них „Коза-дереза", якою діти надзвичайно захоплюються. На жаль, найкраща з них „Пан Коцький", залишилася не виданою й мало відомою, бо виставлялася лише з рукопису автора по приватних домах у Києві. Третя більш серіозна діточа опера „Зима і весна", хоч є більше музикальною ніж „Коза-дереза", але всеж такою популярностю не тішиться.

Останнім передсмертним твором М. Лисенка, його лебединою піснею, була одноактова музична мініятюра під іменем „Ноктюрно". Цю оперу написав Лисенко на слова Старицької-Черняхівської, щоби започаткувати репертуар українського театру, складений з мініятур. Смерть припинила всі наміри композитора, і ця опера вперше була виставлена аж по смерти автора. Пізнійше її переложили на московську мову та виставляли з великим успіхом в театрах Петербургу, Москви та инших великих міст.

Про цей послідний твір Лисенка писав Борис Грінченко: „Не богато таких мініятур знає оперна література, і треба бути справжнім художником, щоби таким акордом закінчити свою творчу путь. В „Ноктюрно" вклав Лисенко стільки любови, артистичного натхнення, так просто і разом з тим з таким художним смаком скомпоновано цю маленьку річ, так сильне все там, що безперечно вона може бути шедевром української музики".

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного). (24)

Тимчасом все близше та близше чути було гук бубна; люда двайцять їздців, а попереду Атанас Іванович на бистрім молодім коні, в срібній збруї, віхали кроком на подвіре Морозова. На князеви був білий атласовий кафтан. Ізза низького ковніра виднілося жемчужне ожерелє сорочки. Жемчужні запинки міцно стягали широкі рукави кафтана, недбало підпоясаного кармазиновим шовковим поясом, з подвійними золотими торочками і заткненими з обох боків узористими рукавицями. Поверх оксамітних кармазинових штанів були жовті сафянові чоботи, зі срібними підковами, з наклінниками, шитими жемчугом і спущеними в дрібних фалдах до половини литок. Поверх кафтана був на опашки шовковий легкий плащ, золотистої барви, стягнутий на груди подвійною діямантовою спинкою. Голову князя вкривала злотоглава шапка з гнучким діямантовим пером, що вгиналося від кождого руху, миготячи на сонішнім лучу. Чорні кучері Атанаса Івановича виходили зпід шапки й спливалися з його бородою, короткою і кучерявою. Легкий ус кидав над верхною губою заледви темну тінь. Стан Вяземського був високий і складний; вид молодий і веселий.

Після звичаю того часу, пішi конюші вели за ним за поводи шість осідланих коней; з них один був вороний, один булаий, чотири сиво-сірий а три зовсім білі. На головах кінських хиталися квітисті пера, на хребтах пестріли звірячі шкіри або златоглаві чапраки насаджені дорогим каміннєм, і всі шість дзвенькали на ходу множеством бубників або золотими викроєними яблочками, що довгими гроздами висіли по обох боках начільників і дзвонили гармонійно.

Скоро Дружина Андрієвич явився, Вяземський і всі опричники злізли з коней.

Морозов з золотим підносом йшов з вільна їм на зустріч, а за ним ступала вся його двірня.

— Князю, — сказав Морозов, — тебе післав до мене государ. Спішу приняти хлібом-сіллю тебе і твоїх! — І сиве волосе боярина упало йому на чоло від низького поклону.

— Бояринe, — відповів Вяземський, — великий государ повелів тобі оповістити свій указ: Бояринe Дружино! Цар і великий князь всеї Росії Іван Василевич знимає з тебе гнів свій, свою царську опалу, ласкавлює й прощає тебе за всі твої провини; і бути тобі, боярину Дружино, по давному в його великого государя ласці, і служити тобі і на дальше великому государеви, і писатися твоїй чести також по давному!

Скінчивши, Вяземський заложив одну руку за пояс, другою погладив бороду, набундючився і, впявивши в Морозова орлині очи, дожидав його відповіди.

З початку бесіди Морозов був приклякнув. Тепер його пригуга підняла його по-під руки. Він був блідий.

— Нехай же благословить Свята Тройця і московські чудотворці нашого великого государя! — промовив він дрожачим голосом: — нехай продовжить прещедрий і премилостивий Бог без ліку царські дні його! Не ждав я тебе, князю, але ти посланий до мене від государя, увійди в дім мій! Входіть, панове опричники! Прошу вашої милости! А я пійду на благодарственний молебень, а потім засяду з вами пирувати до пізної ночи.

Опричники увійшли.

Морозов покликав холопа.

— Сідай на коня, їдь до князя Серебряного, поклонись йому від мене й скажи, що прошу його відпразникувати нинішній день: цар бо обдарував мене ласкою великою, зволив, бач, зняти з мене опалу!

Давши сей приказ і відпровадивши в сіни гостей, Морозов пійшов через подвіре до домашньої церкви; поперед нього йшли його придворники: „знакомці" і „державники", а позадчего богато холопів. В домі остався тільки дворецький та кілька людей для послуги опричникам.

Подали всякі закуски й наливки, але обіду ще не було.

Невдовзі приїхав Серебряний, також в товаристві знакомців і холопів, тому що тогді уважалося за пониження честі їздити бояринови при важних нагодах самому, або тільки з невеликим товариством.

До столу вже накрито в великій світлиці, слуги стояли на своїх місцях, всі очікували господаря.

Дружина Андрієвич, вислухавши молебень, увійшов в святочній одежи, в златоглавім кафтані, з соболевою шапкою в руках. Сиві кучері його були рівно підстрижені, борода старанно розчесана. Він поклонився гостям, гості йому відклонилися, і всі сіли за стіл.

Зачався почесний пир, задзвонили кубки і инша посуда, а разом з тим задзвеніло щесь, незгідне зі звуками веселого пира: задзвеніла під кафтанами опричників невидима збруя.

Але Морозов не зачув сего зловіщого звуку. Його душа відгадувала, що нічний його оскорбитель пирує з ним за одним столом, і боярин придумав в кінці способ його відкрити. Спосіб сей, по його думці, був певний.

Уже богато кубків випорожнили гості; пили вони на здоровле царя й царици, і всего царського дому; пили на здоровле митрополита й всего московського духовенства; пили на здоровле Вяземського, Серебряного і ласкавого господаря; пили на здоровле кождого гостя з осібна. Після всіх заздоровних чарок Вяземський встав і предложив випити ще за здоровле молодої боярині.

Сего то й дожидав Морозов.

— Дорогі гості, — сказав він, — не годиться без господині пити за її здоровле! Пійдіть, — продовжав він, — обертаючись до слуг, — пійдіть за боярине, нехай зійде частувати з своїх рук дорогих гостей!

— Славно, славно! — зашуміли гості: — без хазяйки й мід не солодкий!

За якийсь час явилась Олена в богатій одежи в товаристві двох сінних дівчат; вона тримала в руках золотий підніс з одною тільки чаркою. Гості встали. Дворецький наповнив чарку потрійним зеленчаком. Олена притулилась до неї губами й зачала обносити її кругом гостей, кланяючись кождому, після звичаю, в пояс. В міру того, як гості випивали чарку, дворецький наповняв її знова.

Коли Олена обійшла всіх без вимку, Морозов, який уважно за нею слідив, звернувся до гостей.

— Дорогі гості, — сказав він, — тепер, по старинному нашому звичаю, прошу вас, щоб почтили дім мій та не гудили моє господарство, прошу вас, дорогі гості, щоб не погордили поцілувати жінку мою! Дмитрівно, ставай на великім місці, і віддавай всі поцілунки, кождому по черзі!

Гості подякували господареви. Олена затряслась мов лист, стала коло печи й потупила в землю очи.

— Князю, підходи! — сказав Морозов Вяземському.

— Ні, ні, після звичаю! — закричали гості: — нехай господар поцілує перший господиню! Нехай буде після звичаю, як повелось з діда-прадіда!

— Нехай же буде після звичаю, — сказав Морозов і, підійшовши к жінці, він перше поклонився їй в ноги. Коли вони поцілувались, губи Олени горіли як огонь; як лід студені були губи Дружини Андрієвича.

За Морозовом підійшов Вяземський.

Морозов взявся уважати.

Очи Атанаса Івановича блискали як блискавка, але лице Олени було неподвижне. Вона при мужеви, при Серебрянім не боялася влізливого князя.

„Не він", подумав Морозов.

Вяземський вклонився до землі й поцілував Олену; але поцілуй його трівав довше, як треба, то вона відвернулася з очевидною досадою.

— Ні, не він! — повторив про себе Морозов.

За Вяземським підійшло по черзі кілька опричників. Вони всі кланялись до землі, і потім цілували Олену; але Дружина Андрієвич нічого не міг прочитати на лици своєї жінки, крім її несупокою. Кілька разів довгі рісниці її піднимались, і зір, бачилось, з переляком шукав когось між гостями.

„Він тут!" подумав Морозов.

В тім переполох найшов на Олену. Очи її стрітилися з очима мужа і, з властивою жіночому серцю догадливостю, вона відгадала його думки. Під тим тяжким, нерухомим поглядом, їй видалося неможливим поцілувати Серебряного й не бути сейчас пійманою. Всі обставини їх стрічі коло частокола в саду, коли Серебряний перший раз приїхав, живо їй нагадались. Теперішнє її положення й ожидаючий її поцілуй видалися їй Божою карою за сю грішну стрічу, за сей грішний поцілуй. Смертельний холод пробіг по її членах.

— Мені лихо... — прошептала вона, — пусти мене, Дружино Андрієвичу...

(Далі буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Іван Довган, Байон, Н. Дж.— Вашу допись про свято в честь Івана Франка дістали. Не містили її тому, бо заким Ваша допись прийшла, в „Свободі" вже була поміщена допись про се свято, а Ваша допись до сказаного в поміщеній дописі нічого не додавала. Подавати те саме в друге зайво.

І. Т. — Думаємо, що на се доказів є досить, як радо ми містимо всяке спростовання фактів, подане нашими дописувателями. Помістилиби й Вам. Тільки Ваша допись не спростовання. Попередний дописуватель натякнув, що Ви старалися вбити проєкт святковання памяти Івана Франка. Сього рода факт спростувати дуже легко: Просимо подати, коли Ви заявлялися за святкованнєм, що Ви зробили для нього, і так далі. Такі факти простують допись. Ваші „острі" слова на адресу автора не закриють того, що Ви фактів не простуєте. Ми маємо другі дописи з Вашої місцевости, які говорять, що дописуватель написав так, як се було. Як Ви в справі святковання Івана Франка помилялися, то заявіть се отверто. Коли Ви стояли проти такого святковання й ще далі стоїте, то не вдавайте, що стоїте за святкованнєм, і нічого не простуйте, як хтось про Вас се говорить. Як Ви стояли за святкованнєм і стоїте далі, тоді наведіть факти, як Ви се заявляли, а тоді кождий буде переконаний, що дописуватель, свідомо або несвідомо, сказав про Вас неправду. О правду тут ходить, о правду, а не за образу. Як Ви стоїте проти святковання ювилею Івана Франка, то чого Вам ображатися, як хтось Вам каже, що Ви так стоїте?

—o—

ПРАВДА А БРЕХНЯ.

Брехня ніколи не дожиє так довго, щоби постаріться. — Грецький драматург Софокль.

Брехня — се злочин трусів.— Др. Джансон, англійський учений.

Я ще ніколи не знав людини, котра покинула правду в дрібницях, а котра заслугувала на довіря в важних справах. — Пейлі, англійський теольог.

Правда й розум — несмертельні, як звізди на небі, а брехня й обман се немовби метеори (падаючі звізди), що блиснуть на хвилю, щоби погаснути на віки. — Роберт Гол, англійський проповідник.

Кожде нарушеннє правди показує на якийсь вкритий порок або злочинний намір, якого брехун не хоче виявити. — Догалд Стюарт, шкотський фільософ.

Хто говорить одну брехню, не знає, якого великого труду він піднимається: щоби піддержати сю одну, він мусить придумати двайцять других. — Англійський поет Попл.

Горе брехні! Вона не дає серцю такої полекші, яку дає правда. Вона не дає ніякої полекші, і ранить того, хто її придумує. Вона як стріла, пущена на Бога, вертається назад і ранить стрільця. — Німецький поет Гете.

Хто раз пробрехався, той віри не має. — Українська народна пословиця.

Отвертий. — Пане меценас, може ви схотіли би боронити мене?

Адвокат: А що я дістану за те?

— Коли я нiщо не дістану, то ви дістанете щось, колиж я щось дістану, то ви нiщо не дістанете!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ОБЛЕЦІТЕСЬ В ОДЕЖДУ ПРАВДИ.

Приказують: Бреши та міру знай. Таке прийшло мені на гадку, коли я прочитав в 20. числі „Січи" допись „Січовика" про наше віче, в якій дописуватель подає саму неправду. Читаємо там, що д-р Мишуга говорив до поліції.

Я думаю, що така безсоромна брехня може болючо діткнути сотки наших українських робітників, які були присутними на вічу і виповнили вічеву галю так, що годі було протиснутися. Чи це не сором вписувати такі річи? Таж сотки людей знають, що це неправда. Гетьманці зробили такий пекольний крик на початку віча, і заховувалися так некультурно, що треба було покликати двох полісменів і випросити їх за двері. Всі присутні ще плескали в долоні, як їх виводили, бо деж хто таке бачив, щоби розбивати віче, присвячене памяти Франка.

Гетьманці тішаться в часописи з чужого нещастя. Чи це по людськи і по християнськи? Таж кождого дня маємо десятки інцидентів з автомобілями, то чи дивуватися, що случився інцидент з тим автомобілем, на якім їхав случайно д-р Мишуга? Чи в такім случаю годиться вписувати гетьманській „Січи", що це кара Божа? Не диво, що тепер наші люде в Детройт кажуть: Це гетьманський чорт автомобіль перевернув, але Бог правди виратував і спас д-ра Мишугу. Бож з таких нещасть мало хто виходить з життєм.

Не знаю рівнож, для кого призначена ця неправда, що др. Мишуга говорив, що наш прапор червоний, або це твердженне, що д-р Мишуга держить з Поляками. Немаж такого чоловіка в цілій Америці, щоби повірив в таку брехню, але її друкують в „Січи", ще й подають, що це було в нас на вічу. Люде наші читають і знають вже, що думати про таку газету. Гетьманський дописуватель мав в тім свою ціль, бо він хотів замилити людям очі, щоби вони забули про те, що гетьманці посвячували недавно в Детройт гетьманський прапор та запросили Ляхів в куми; але що за ціль мав той редактор, що перепускає такі дописи, в які чейже сам не годен повірити, годі змiркувати. Думаю, що не зашкодило би нам взятися дещо сильнійше до таких панів, які в такий поганий спосіб кидають калюмніями і говорять нам в живі очі неправду. Дуже вже мабуть зле з нашими гетьманцями, коли вони беруться тепер вже аж до таких поганих средств. Видно, що неправда стала тепер їх одиноким оружем.

Р. Д. Микитин,
член У. Н. С. з Детройт, Миш.

ЯК ПРОПОВІДУЮТЬ В КРАЮ, А ЯК В НАС В АМЕРИЦІ.

Я є недавний еміґрант. Приїхавши до Америки, цікавлюся всіми народними справами. Записався я до У. Н. Союза і дуже з того радий, бо щодня можу читати наш орган „Свободу" та придивлятися тій боротьбі, яка тут ведеться за визволеннє нашого народа з неволі темноти і рабства.

Я є бувший стрілець Галицької Армії, а як знаєте, то у нас всіх, що позістали при життю, позістав запал, бо всі ми живемо тими думками, що ось-ось прийдеться нам вертати на рідну землю, хапати за кріс і ще раз йти добувати волі. Тому я з великим зацікавленнєм приглядаюся тому, який тут між нами дух. Особливо звертаю я увагу на наших провідників, а тим самим і на єпископа нашої церкви, бо думаю, що вони перші повинні бути добрим примiром в завзяттю і боротьбі.

Та коли ходить о особу єпископа д-ра Богачевського, то пасуваються мені деякі сумніви. Я не видижу з його церковних посіщень ніякого успіху серед народа. Його слова неначе мертві і мені це дивним видається.

От я був в селі Зарваниці, в підгаєцькім повіті, на відпусті. Зарваниця відома зі своїх відпустів. Там ціле літо повно нашого народа зі всіх сторін. І я пішов тамтуди. В тім самім часі прибув там і єпископ зі Львова і ще якісь священики, кажуть, що це були каноніки з Юра. Приглядався я тій урочистости і бачив тисячі нашого народа, повно дівчат і хлопців в січових одностроях і лентах, як море.

По евангелію, яке відчитав єпископ, наступила проповідь. Нарід почав тиснутися. Проповідь була про сошествіє св. Духа. Але то тільки початок був чисто релігійний, бо вже за кілька хвиль посипалися слова про нашу неволю і про недавну визвольну боротьбу. Котилися слова про ріку Стрипу, над якою лягло стільки наших стрільців, та про те, що ті герої не вмерли, бо залишили нам славу і то завзяття, яке мусить виборoти нам кращу долю і свободу.

Польські жандарми, що нібито держали порядок, тиснулися між народом і обступили незабаром проповідника, але не важилися йому перервати, а він продовжав своє слово далі і загрівав нарід до витревалости. Не було одної душі, якаб не заплакала тоді з радости і смутку. Я сам радів, що почув перед обличчем польських жандармів таку проповідь.

Якжеж рівнати ту проповідь з тими словами, які ми чуємо тут від богатьох священиків а навіть від єпископа. Здається, що вони більше бояться польських жандармів тут в Америці, як ті, що говорять на рідній землі, перед самими жандармами.

Це не є маловажна справа. Нарід на те звертає добре увагу і добре розважає кожде слово, особливо, коли воно звернене проти наших ворогів.

Атін Бусько
з Сиракюз, Н. Й., б. стрілець У. Г. Армії і член від. 282. У. Н. С.

ЩЕ ПРО МАНДРУЮЧІ БІБЛЮТЕКИ.

Читачі Свободи вже знають про справу мандруючої бібліотеки, яку я порушував уже в Свободі в рубриці Голоси Читачів. Я вважаю сю справу дуже важною для нашого громадянства в Америці. Се бувби справдішний, реальний, живий і трівкий памятник памяти Івана Франка.

На жаль, на мій заклик досього часу не було ширшого зацікавлення справою. До мене зголосився покищо д. Хомяк, присилаючи в дарі книжочку Видави. Дослідників Св. Біблії; один місцевий громадянин заявив охоту жертвувати Івана Франка з Вершин і Низин і Перехрестні Стежки; до того, один добродій дав предложення продавати корабельні карти для його фірми.

Тимчасом справа заслугує на близшу увагу. При добрій волі й організації ми моглиб поставити бібліотеку, в якій моглиби бути всякі книжні рідкости.

Колиб удалося українській іміґрації зібрати більшу бібліотеку, можнаб її осідок перенести до Вашинґтону. Якби вона мала там гарне приміщення, то її могли би відвідувати чужинці, які з неї побачилиби нашу культурну зрілість. Така бібліотека моглаби там поширяти англійські книжочки про український народ.

Сей плян вимагаби ще праці коло поставлення такої бібліотеки, придумання способу розсилання, розведення контролі над ділом, і так далі, але при добрій волі сі трудности можна розвязати. Працювати варта, бо діло може принести богато добра, так для нас самих, для піднесення освіти серед українських іміґрантів, як і для зроблення ширшого розголосу українському народови серед чужих народів.

К. Ружицький, Москіґон, Миш.

З українського життя в Америці.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Листопадовий обхід.

Заходом місцевих товариств і братств та Українського Хору ім. М. Лисенка відсвятковано тут в неділю, дня 31. жовтня с. р., річницю Першого Листопада 1918. року.

Обхід розпочався спеціяльним молебнем і панахидою по полягших героях української армії, яку в місцевій українській католицькій церкві відправив місцевий парох о. Сполітакевич. Взяли в ній участь гремiяльно члени місцевих товариств і братств з прапорами й відзнаками. Збірка на національні цілі принесла $31.00.

Сполудня відбувся в галі під сею церквою ювилейний концерт. Мимо вливного дощу всі місця були заняті.

Концерт почав короткою промовою до дітий о. Сполітакевич. Питаннями довів він до того, що діти заявили, що день 1. Листопада се день проголошення української самостійности в Галичині, себто свята, подібного до американського свята независимости. Се український „Форт оф Джулай".

Сейчас виступив Український Хор під диригентурою гр. Фастюка й відспівав гарно „Ви Жертвою в Бою" та „Ой, Рано-рано". Під його вмілою рукою виступав теж діточий хор, який відспівав дуже мило „Віє вітер", „Гей там дітвора", та „О, Україно". Жіночий хор відспівав „Грає трубка" й „З тої гори", а при другім виступі „Ой, у лузі". Мішаний хор виступав теж у друге з „Боже Великий". Всі сі точки були виконані дуже старанно і публика надгородила оплесками кожду точку.

Промову про значіннє свята виголосив гр. Омелян Ревюк. Навязуючи до відповідий дітий на запити о. Сполітакевича, бесідник підчеркнув, що для галицької України день Першого Листопада се День Независимости. Святкуємо ми отже його з тої самої причини, з якої Американці святкують „Форт оф Джулай". Коли Америка добилася своєї независимости зпід англійського короля, то Галичина зпід ворогів ще не добулася. Власне для сього память Першого Листопада має для нас подвійно велике значінне. Святкуючи його, ми показуємо, що ми не соромимося своєї невдачі й не зрікаємося своїх стремлінь до самостійности, але будемо далі боротися проти ворога, поки не здійсниться те, за що пролляли свою кров герої Першого Листопада.

При кінци концерту о. Сполітакевич показав, яке значіннє має сьогорічне свято для місцевих Українців та подякував всім товариствам і одиницям, які причинилися до звеличання великого національного свята.

Свято закінчив Український Хор гимном „Не пора" й „Ще не вмерла Україна".

Гість.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Концерт в честь Івана Франка.

В неділю, дня 31. жовтня сього року, відсвяткував і Нюарк 10-літну річницю смерти Івана Франка.

Взяла в сьому обході діяльну участь і місцева українська католицька громада. Рано, по скінченій Службі Божій відправлено в церкві панахиду.

На середині церкви могила прибрана вінцями і цвітами, а наоколо дедегати всіх Братств і Товариств з прапорами і зі світлом.

Священик перед панахидою промовив коротко а щиро. Пригадав за свято Першого Листопада і звернув на Івана Франка. Виказав чим був Франко на поли народнім для українського народа. Се Франко головно побив москвофільство й польонофільство і звернув наш нарід до праці на поли українським. І тому нарід цінить його працю і підносить його заслуги. Та наш нарід добрий не вдоволяється лиш концертом. Він хоче і помолитися за душу свого заслуженого мужа, щоби оказати йому ще більшу любов і вдячність. І тому то на просьбу всіх Братств і Товариств, на просьбу цілої парохії помолимося днесь (так сказав священик) за душу великого нашого патріота Івана Франка, щоби Отець Небесний, який є нашим не вітчимом, а батьком, був милосерний душі його. Панахиду прекрасно відспівав хор з нот. Настрій був поважний і святочний.

Вечером відбувся в українським Народним Домі при Бікон Стр. концерт. Зачався він точно о год. 8. Народа повна галя. Всі святочно прибрані і поважні. Ніхто не курив. Не чути було сміхів ні хіхів. Словом настрій, як в церкві.

Концерт розпочав вступним словом председатель Централього Комітету п. Іван Лисак. Сказав за значіння свята і привитав присутних. По сім зачали йти точки концерту. Були хори, соля, деклямації і промови. Хор був великий і гарно вишколений. Певно, що п. Каськів і члени хору мусіли много часу і праці вложити в так тяжкі співи, які виконали: Слава Йому, слава", „На прю", „Пісне моя", „Даремне пісне"; мужеський хор: „Вічний революціонер" і „Дніпро реве", хор мішаний з орхестрою і з барітоновим сольом п. Зазуляка. Деклямували знані декляматорки п-на П. Шафранська „Мойсея" і п. П. Костів: „Каменярі". Так п-на Шафранська як і п. Костів деклямували з життєм і дуже добре. На скрипці сольо відограла „Потпури з укр. пісень" і „Рапсоди" Гавзера, молода панночка, донечка панства Каськових п-на Люба, яка, як кажуть, учиться на артистку і грала як скінчена артистка. Соля співали, одна панночка з хору п-на Коца: „Не забудь юних днів" і п-на Базарніцька: „Як почуєш в ночи". Обі панночки співали дуже гарно. Панна Базарніцька додала ще „Соловейка", якого виконала, особливо конець, по артистичному. Крім обох панночок співав ще наш знаний, дуже люблений всіма, наш славний п. Зазуляк. Співав „Безмежнее поле" і „Ой Дніпре, мій Дніпре". Співав, як звичайно, з чуттєм і з переняттєм, а оплескам не було кінця. Пан Зазуляк мусів додавати ще ріжні пісоньки Січові. До всіх соль приґравала на пяні дуже гарно п-на Марія Савіцька.

Святочну промову про Івана Франка виголосив гр. Омелян Ревюк. Бесідник звернув увагу на те, що діяльність Івана Франка така многосторонна, що можна її освітлити за святочну промову лишень з одного боку. Тому й кождий, хто хоче пізнати сю діяльність близче, повинен взятися за читання творів Івана Франка.

Найважнійшою заслугою Івана Франка для українського народа се боротьба, яку І. Франко звів проти кріпацьких розумін, що жили в нашім народі навіть в трийцять літ по знесенню кріпацтва законами держави. Іван Франко кинув висом сим кріпацьким поглядам і звів з ними нерівну боротьбу, в якій проти Франка станули спершу не лишень австрійський уряд і польська шляхта, але й українська таки суспільність. Іван Франко показав незломну силу духа, коли він не впав і не зломався у сій нерівній боротьбі. Він передержав переслідування чужих і своїх і невпинною 40-літною працею довів до того, що при кінці його життя українська суспільність стояла вже по його стороні, перенята його поглядами й кличами. В імя тих ідеалів Українці пішли наставляти свої груди за українську самостійність. Виступають ще й нині люди проти Івана Франка, але їх виступи не мають уже найменчого значіння. Дух кріпацтва зломлений, український нарід станув уже твердою ногою на дорогу до здобуття собі серед народів світа становища рівного межи рівними.

Цілий концерт випав величаво. Кожду точку оплескували дуже ґучно. Нарід виходив незвичайно вдоволений. Між виходячим народом давалися чути слова: „От! Коли-б не єпископ і не Назарук, ми не мали би днесь певно ні панахиди, ні такого славного концерту".

Шкода, що громада не постаралася о більшу галю на таке величне свято, бо одного крісла і за десять долярів не було-б мож дістати. Мущини, що поплатили по долярови вступу, з чемности відступали свої крісла женщинам, а самі стояли під стінами, — але й там не було місця. Вкінци, не во гнів кажучи, ми Українці вже раз повинні прийти до розуму і робити як другі народи роблять — не впускати рішучо материй з маленькими дітьми на концерт. Так само думаю вичитуванє адвертайзментів в програми на павзі не дуже на місци.

Концерт громади Нюарку на довго остане в памяти всіх гостий місцевих і позамісцевих.

Позамісцевий гість.

—o—

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Наше тихе свято.

І ми старалися віддати поклін нашому Мойсеєви, який є це й патроном нашого відділу. На мітінгу ухвалено піти до священика, щоби відправив панахиду, але священик відмовився правити, а ми його не силували, бо то й не велика користь з тої силуваної панахиди. А до того ми самі не хочемо, щоби за Франка правили панахиду ті, що ворожо відносяться до його ідей. Нарід зуміє віддати честь і без панахид. Алеж всеж таки сумно стало людям на серци, що не всі в нас однаково цінять навіть такого великого ґенія як Іван Франко.

З каси товариства ухвалили ми 10 долярів на памятник Франка і вислали ті гроші до Обєднання а заразом рішили відсвяткувати память Франка своїми власними силами дня 17. жовтня. Гр. Антін Бубняк розстарався квітів, а п. Софія Чучман виплела гарний вінок, яким окрашено образ Франка. А чесні громадяни зійшлися.

Один з присутних сказав коротку промову про Франка, яку всі присутні вислухали стоячи. Бесідник підніс, що Іван Франка був великим приятелем і оборонцем працюючого люду і через те мав ворогів за життя і має їх тепер. Він підніс, що Франко був заразом нашим національним ґенієм і великим писателем, яким міг би гордитися кождий культурний нарід. Каменем можуть кидати на його тільки вороги українського народу, вороги нашого національного визволення.

Віддали ми честь Іванови Франкови так як нас було стати, нас звичайних робітниківчорноробів, бо помочи не дали і ті, яких національним обовязком було першим про се свято подбати.

Григорій Левуш.

ТЕРОРИЗУЮТЬ УКРАЇНЦІВ.

Довідуємося з „Русской Земли" про арешт адвокатського конціпієнта д-ра Рудого. Шість тижнів тому Рудий був на допиті у директора поліції в звязку з арештом друкаря Дорцева під підозрінням в антидержавній, античеській політичній акції. Але тоді Рудого випущено було зпід арешту. Нині-ж його знов арештовано й він має бути обвинуваченим в українському сипаратизмові.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
по конець вересня 1926. року.

(3)

ВІДДІЛ 1.

Братство св. Андрія, Шамокін, Па.

Жертва з каси відділу .. $ —
Жертви від членів 111.00
Дісланo від членів 10.00

Разом $121.00

Басалиґа Гнат ... $1.00
Басалиґа Іван ... 1.00
Барна Семен ... 1.00
Барна Николай ... 1.00
Паньчар Пелягія ... 1.00
Барна Іван ... 1.00
Басалиґа Анна ... 1.00
Бойчук Михайло ... 1.00
Цап Йосиф ... 1.00
Цьовка Тимко ... 1.00
Черниґа Василь ... 1.00
Хрущ Лука ... 1.00
Химяк Василь ... 1.00
Дзьобко Григорій ... 1.00
Дзібко Петро ... 1.00
Дзвінчик Михаїл ... 1.00
Дзвінчак Петро ... 1.00
Дзвінчак Катерина ... 1.00
Дзюмбеляк Андрій ... 1.00
Дроздяк Олекса ... 1.00
Двуліт Василь ... 1.00
Фрідман Йосиф ... 1.00
Ференц Семен ... 1.00
Ференц Антін ... 1.00
Ґлова Семан ... 1.00
Ґалик Сильвестер ... 1.00
Ґрич Методій ... 1.00
Габура Евгенія ... 1.00
Габура Никифор ... 1.00
Габура Олена ... 1.00
Ґурейтяк Лукач ... 1.00
Ґлива Яким ... 1.00
Янищак Василь ... 1.00
Янкович Іван ... 1.00
Янкович Михайло ... 1.00
Ярема Ольга ... 1.00
Юрцаба Лешко ... 1.00
Калпаш Іван ... 1.00
Карпяк Стефанія ... 1.00
Карпяк Дмитро ... 1.00
Кописцянський Іван (2) ... 1.00
Ковальчик Константин ... 1.00
Копач Іван ... 1.00
Козак Настя (Ференц) ... 1.00
Козак Мирон ... 1.00
Козак Іван ... 1.00
Корпяк Василь ... 1.00
Копистинський Іван ... 1.00
Котаньчик Павло ... 1.00
Квасновський Іван ... 1.00
Куртий Семен ... 1.00
Кузмич Іван ... 1.00
Кузмич Петро ... 1.00
Куляндa Филип ... 1.00
Кузмич Марія ... 1.00
Кухта Іван ... 1.00
Кухта Анна ... 1.00
Каня Стефан ... 1.00
Каня Анна ... 1.00
Лабовський Іван ... 1.00
Лабовський Андрій ... 1.00
Лазовський Іван ... 1.00
Лазовський Андрій ... 1.00
Лучковець Теодор ... 1.00
Льорчак Іван ... 1.00
Лев Семен ... 1.00
Лесяк Григорій ... 1.00
Льорчак Олена ... 1.00
Меца Теодор ... 1.00
Мерена Микола ... 1.00
Німий Григорій ... 1.00
Олесневич Теодор ... 1.00
Олесневич Юліян ... 1.00
Петрончик Максим ... 1.00
Полиняк Григорій ... 1.00
Піта Василь ... 1.00
Полиняк Климко ... 1.00
Полиняк Юлія ... 1.00
Поливка Семен ... 1.00
Пеляк Максим ... 1.00
Пйотковський Іван ... 1.00
Полиняк Микита ... 1.00
Полиняк Михайло ... 1.00
Полиняк Варвара ... 1.00
Полиняк Іван ... 1.00
Полиняк Марія ... 1.00
Поливка Марія ... 1.00
Полиняк Василь ... 1.00
Полиняк Данило ... 1.00
Панчар Олекса ... 1.00
Пацканик Михайло ... 1.00
Рапавий Теодор ... 1.00
Слодичко Йосиф ... 1.00
Сметана Марко ... 1.00
Страхоцький Теодор ... 1.00
Сурак Іван ... 1.00
Суровяк Осип ... 1.00
Шаршонь Олекса ... 1.00
Шептак Григорій ... 1.00
Шарґей Антін ... 1.00
Товт Іван ... 1.00
Тиханський Никита ... 1.00
Татусько Єфрем ... 1.00
Татусько Луція ... 1.00
Тирлич Нестор ... 1.00
Терлич Анна ... 1.00
Тирлич Неті ... 1.00
Ватраль Пилип ... 1.00
Ванцьо Константин ... 1.00
Венґринович Тадей ... 1.00
Войтович Теодор ... 1.00
Віслоцький Гарасим ... 1.00
Заканич Гнат ... 1.00
Козяр Лешко ... 1.00
Барна Фенна ... 1.00
Клебан Йосиф ... 1.00
Венґринович Марія ... 1.00
Навроцький Іван ... 1.00
Яким Олекса ... 1.00
Яким Никола ... 1.00
Терефенко Юрій ... 1.00

ВІДДІЛ 73.

Тов. Тараса Шевченка в Провіденс, Р. Ай.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів ... 12.00

Разом $22.00

Бабей Іван ... $1.00
Бойко Григорій ... 1.00
Болюх Григорій ... 1.00
Подедворний Микола ... 1.00
Пшоновський Никола ... 1.00
Сидор Андрій ... 1.00
Дякун Андрій ... 1.00
Костів Микола ... 1.00
Сьвідер Михайло ... 1.00
Колосовський Петро ... 1.00
Варчак Михайло ... 1.00
Зовістовський Алекс. ... 1.00

ВІДДІЛ 77.

Бр. св. Стефана в Йорквіл, Огайо.

Жертва з каси відділу ... $ —
Жертви від членів ... 19.25

Разом $19.25

Головід Петро ... $1.00
Гутник Петро ... 1.00
Ясевич Йосиф ... 50
Яцейко Василь ... 1.00
Йоган Михайло ... 1.00
Кабан Василь ... 1.00
Маличівський Стефан ... 1.00
Миську Семен ... 25
Миско Іван ... 2.00
Ривак Данько ... 1.00
Волошин Андрій ... 1.00
Зарічний Никола ... 1.00
Зарічна Анеля ... 1.00
Пясек Йосиф ... 1.00
Федащ Петро ... 2.50
Яремцьо Евстахій ... 1.00
Миську Антін ... 1.00
Стахняк Михайло ... 1.00

ВІДДІЛ 78.

Бр. св. О. Николая в Майнерсвіл, Па.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів ... —

Разом $10.00

ВІДДІЛ 81.

Бр. св. Петра і Павла в Куртіс Бей, Мд.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів ... 28.00

Разом $53.00

Бавровський Петро ... $1.00
Бавровський Іван ... 1.00
Бартіх Антін ... 1.00
Букат Петро ... 1.00
Букат Олекса ... 1.00
Будагазей Андрій ... 1.00
Базиляк Петро ... 1.00
Бавровський Мих. ... 1.00
Бернадин Йосиф ... 1.00
Чачка Віктор ... 1.00
Чачка Володимир ... 1.00
Чикита Антін ... 1.00
Чикита Олекса ... 1.00
Цилінський Петро ... 1.00
Гапій Іван ... 1.00
Горнятко Іван ... 1.00
Колодницький Теофіль ... 1.00
Крисоватий Михайло ... 1.00
Лубинець Демко ... 1.00
Лiщинський Олекса ... 1.00
Любинець Михайло ... 1.00
Міськів Петро ... 1.00
Малинський Іван ... 1.00
Петрик Антін ... 1.00
Валеґа Теодор ... 1.00
Винницький Еміліян ... 1.00
Хімяк Антін ... 1.00

ВІДДІЛ 86.

Бр. св. Кирила і Методія в Олифант, Па.

Жертва з каси відділу ... $ —
Жертви від членів ... 42.00

Разом $42.00

Баюс Михайло ... $1.00
Біляс Іван ... 1.00
Боклач Іван ... 1.00
Бекеч Андрій ... 1.00
Хомин Демко ... 1.00
Гавриляк Андрій ... 1.00
Ільчишин Теодор ... 1.00
Іванюк Григорій ... 1.00
Яворський Р. Микола ... 1.00
Косців Василь ... 1.00
Костик Гриць ... 1.00
Костик Ева ... 1.00
Кондрацький Павло ... 1.00
Клемаш Андрій ... 1.00
Клапач Кирило ... 1.00
Маційовський Василь ... 1.00
Мазник Андрій ... 1.00
Мороз Трофим ... 1.00
Мороз Ксеня ... 1.00
Носевич Николай ... 1.00
Нищот Макарій ... 1.00
Онущак Теодор ... 1.00
Пащук Михайло ... 1.00
Сисак Стефан ... 1.00
Сисак Анна ... 1.00
Семків Василь ... 1.00
Сембрат Юрій ... 1.00
Шийка Олекса ... 1.00
Шийка Зофія ... 1.00
Тарас Андрій ... 1.00
Терів Іван ... 1.00
Видра Григорій ... 1.00
Височанський Йосиф ... 1.00
Жінський Михайло ... 1.00
Захарійчук Гнат ... 1.00
Хованець Демко ... 1.00
Добрянський Іван ... 1.00
Дзядик Микола ... 1.00
Саламаха Павло ... 1.00
Овсянек Іван ... 1.00
Федоришин Мих. ... 1.00
Маік Григорій ... 1.00

ВІДДІЛ 87.

Бр. св. Василія Великого в Ланкестер, Н. Й.

Жертва З каси відділу ... $25.00
Жертви від членів ... 31.75

Разом $56.75

Бочнович Матій ... $ 75
Фецич Іван ... 1.00
Ґаврон Іван ... 50
Ямельський Василь ... 1.00
Костецький Александер ... 50
Кінь Стефан ... 1.00
Курило Лукач ... 1.00
Купер Константин ... 1.00
Кіцак Николай ... 50
Кирик Стефан ... 50
Максимик Дмитро ... 1.00
Максимик Василь ... 2.00
Мицьо Василь ... 1.00
Максимик Семен ... 1.00
Максимик Николай ... 1.00
Максимик Михайло ... 1.00
Нестор Ілько ... 1.00
Нестор Панько ... 1.00
Окаль Іван ... 25
Сахар Михайло ... 1.00
Стець Андрій ... 1.00
Селевич Михайло ... 1.00
Студенний Михайло ... 1.50
Таньчак Іван ... 1.00
Тарасик Андрій ... 25
Трояновський Николай ... 1.00
Трояновський Павло ... 1.00
Удич Василь ... 1.00
Вайда Роман ... 1.00
Зачідло Андрій ... 1.00
Громовик Лука ... 1.00
Хорт Семан ... 1.00
Плішка Гаврило ... 1.00
Селевич Текля ... 1.00

ВІДДІЛ 89.

Бр. св. Михаїла в Етна, Па.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів ... 8.00

Разом $18.00

Прончак Іван ... 1.00
Ванат Стефан ... 2.00
Лесько Роман ... 1.00
Тимус Григорій ... 4.00

ВІДДІЛ 91.

Бр. св. Володимира в Мікіс Ракс, Па.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів ... 94.25

Разом $119.25

Андрейчен Данель ... $1.00
Андрейчин Онуфрій ... 1.00
Баховський Захарко ... 1.00
Баран Григорій ... 1.00
Білінський Мартин ... 1.00
Беньо Іван ... 1.00
Дюк Семко ... 75
Дзюбинська Анна ... 1.00
Файферевич Петро ... 1.00
Гресько Михайло ... 1.00
Гресько Іван ... 1.00
Гаврик Михайло ... 1.00
Гальчак Андр. Анна ... 1.00
Галай Іван ... 1.00
Гальчак Андрій ... 1.00
Гунька Томаш ... 1.00
Іваненько Іван ... 1.00
Іванічка Андрій ... 1.00
Ясеницький Василь ... 1.00
Ясиницький Дмитро ... 1.00
Ясиницька Анна ... 1.00
Кащій Михайло ... 1.00
Козак Стефан ... 1.00
Козак Анна ... 1.00
Кучирка Михайло ... 1.00
Кшичевський Філько ... 1.00
Карваш Юрко ... 1.00
Косяк Олекса ... 1.00
Козак Іван ... 1.00
Кащій Ксеня ... 1.00
Котюк Текля ... 1.00
Кутюк Семен ... 1.00
Кубан Василь ... 1.00
Крачковський Йосиф ... 1.00
Кремень Володимир ... 1.00
Креховський Франко ... 1.00
Кузьо Михайло ... 1.00
Литвин Іван ... 1.00
Либа Дмитро ... 1.00
Лаш Орест ... 1.00
Лапиця Михайло ... 1.00
Ланчак Михайло ... 1.00
Любка Стефан ... 1.00
Лихіцький Микола ... 1.00
Лозик Григорій ... 1.00
Луцьович Петро ... 1.00
Маціринський Василь ... 1.00
Маціринська Ярина ... 1.00
Михайлишин Іван ... 1.00
Надзяк Михайло ... 50
Олексешак Василь ... 1.00
Олійник Стефан ... 1.00
Олійник Василь ... 1.00
Олійник Марія ... 1.00
Павлішевський Теодор ... 1.00
Павлиш Варвара ... 1.00
Павлиш Володимир ... 1.00
Паньчак Николай ... 1.00
Паньчак Петро ... 1.00
Павлиш Йосиф ... 1.00
Паньчак Павло ... 1.00
Плакан Василь ... 1.00
Рудавська Марія ... 1.00
Рудавський Василь ... 1.00
Салончак Стефан ... 1.00
Сендеґа Стефан ... 1.00
Струс Константин ... 75
Шак Василь ... 1.00
Візничок Юрій ... 1.00
Вишатицький Іван ... 1.00
Беньо Ева ... 1.00
Бронар Михайло ... 1.00
Фарило Онуфрій ... 1.00
Хац Василь ... 1.00
Дзюбінський Михайло ... 1.00
Думич Миколай ... 1.00
Яницький Дмитро ... 25
Козак Анна ... 1.00
Лапиця Марія ... 1.00
Любка Анна ... 1.00
Лихіцька Марія ... 1.00
Морозович Анастазія ... 1.00
Морозович Михайло ... 1.00
Позунь Михайло ... 1.00
Рудавський Николай ... 1.00
Сидор Дмитро ... 1.00
Сидір Марія ... 1.00
Шедна Катерина ... 1.00
Шпук Іван ... 1.00
Шпак Павло ... 1.00
Шпак Катерина ... 1.00
Швець Микола ... 1.00
Танюк Іван ... 1.00
Танюк Юстина ... 1.00
Возничак Марія ... 1.00
Брона Василь ... 1.00

(Дальше буде).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудесь о 7.30 вечером в середу, дня 10. листопада, в гали церковній, 249 Корт ул. Буде вибір комітету на баль, котрий відбудесь дня 27. листопада. Довгуючі члени нехай принесуть свої належитости як до каси У. Н. Союза так і на Сиротинець. Кождий член повинен припровадити нових кандидатів. Неявившийся член в часі слабости не дістане за один тиждень запомоги з тов. каси. — Іван Дякун, предс.; М. Шумейко, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що звичайний мітінґ відбудеться дня 20. листопада в гали церковній під ч. 34 Біч ул., точно о годині 7-ій вечер. Товариство повідомляє всіх членів і членкинь, що баль товариства відбудеться на 13. листопада. Кождий член має прибути під карою. Проситься ще раз тих членів, щоби свої жертви зложили на Сиротинець і Приют при У. Н. С., щоби перед новим роком кождий свою жертву зложив. — В. Венгренович, предс.; В. Підлуський, кас.; М. Галькевич, секр.

Єне Гельтаї.

ЗАВИСТЬ.

Жінка: Бернарде! Чи не зраджуєш ти мене в Пешті?

Чоловік: Чи ти зсунулася з глуздів?

Жінка: Зовсім ні. Противно. Від кількох днів виглядаєш ти мені дуже підозріло. Давніще ти радо перебував тут. А тепер виїздиш, ледви стане сіріти, першим поспішним поїздом до Пешту а щойно пізно вечером вертаєшся відтам.

Чоловік: Алеж голубко...

Жінка: Тихо. Не говори мені, що то твоє звання і инші заняття так забирають тобі час. Я знаю не лише, що ти зраджуєш мене, але також знаю твої викрути.

Чоловік: Дитинко, то не є ніякий викрут, то чиста правда. Щож торкається зраджування... Ха-ха! Я радий з того, що жию.

Жінка: Це говориш ти мені, твоїй жінці. Коли мова про власну жінку, то кождий чоловік радий з того, що жиє. Та ледви зявиться на овиді чужа жінка, той, звичайно тихий і спокійний чоловік, тає, він зараз робиться жвавий, ба він не лише тає але навіть топиться. Але ще щось. Ти кажеш, що тобі в голові лише праця, тому їдеш до Пешту, а ти прецінь є лінивий, як той звір ліняк трипальочний. І тому ти гониш першим поспішним поїздом до міста.

Чоловік: Таж чейже ти не схочеш вірити, що я вже так зраня зраджую тебе?

Жінка: В твоїх літах ошукує чоловік свою жінку і раненько. Тана пора найменше впадає в очи.

Чоловік: Це значить, що ти хочеш на силу вмовити в мене, що я тебе зраджую?

Жінка: Таксамо, як ти в мене хочеш вмовити противне.

Чоловік: Я зовсім не маю причини зраджувати тебе.

Жінка: Зовсім не маєш причини не зраджувати мене. Тай чому не мав би ти обманювати мене? Також инші чоловіки зраджують свої жінки.

Чоловік: Я не такий, як инші чоловіки.

Жінка: Ось власне те. Инший чоловік зраджує свою жінку, але він має бодай грижу совісти. І під впливом тої совісти він супроти своєї жінки є ніжний і уважливий, догаджує їй, обсипає її дрібними дарунками, одним словом: жінка почувається при цьому дуже добре. Але ти... ти закаменілий, зраджуєш мене, а вдаєш начеб не зраджував мене. Иншими словами, поступаєш так, начеб ти мав найчистішу совість і на цій основі вважаєш себе звільненим від обовязку бути для мене ніжним і уважливим. Нічим не стараєшся злагіднити терпіння, які приходиться переносити через твою зраду.

Чоловік: Алеж дитинко, коли я тебе не зраджую...

Жінка: Ти зраджуєш мене. Я кажу тобі це. То просто не можливо, щоби якраз **ти** не зраджував твоєї жінки. Та коли ти вже мене зраджуєш, то не розумію, чому я мала би зречися тих відшкодувань, які мають инші жінки.

Чоловік: Одним словом, ти хочеш, щоби я був ніжний і уважливий...

Жінка: Так, цього хочу. Але не так. Передовсім я **практична** жінка, а по друге, що поможе мені твоя ніжність і уважливість, коли вони й так триватимуть всього один день? Хочу брати справу з точки погляду моєї користи і твоєї вигоди...

Чоловік (недовірчиво): Що?

Жінка: Так. Що місяця платитимеш мені відшкодування за зраду.

Чоловік: Знову щось нового.

Жінка: Не богато. Скажім місячно..... Все то менше від того, що тебе коштує твоя метреса. Ці гроші належаться мені і ти даш їх мені.

Чоловік: А потім я можу зраджувати тебе?

Жінка (очи її засвітилися): Ах!

З мадярського переклав
М. Липецький.

ЖАРТИ.

Служниця (відпроваджуючи свою паню з театру): А що, прошу пані, чи було що гарне в театрі?

Пані: Не дуже. В тій штуці вмирає дуже багато людей...

Служниця: Я зараз догадувалася, як побачила, що до театру несуть стільки китиць цвітів.

—o—

Турист виписав на скалі „Тут я сидів із моєю жінкою. Чудово!" Якись дотепний дописався під сподом: „Тут я сидів без моеї жінки. Ще чудовіще!"

—o—

Із шотляндських жартів.

Три Шотляндці йдуть на політичні збори. При кінці відбувається збірка датків. Що діється, як той що збирає, наближається до Шотляндців? Один Шотляндець мліє, два инші виносять зімлілого зі салі.

—o—

Наші діти.

— Тату, залізниця, що тато мені її дали, то не є справдішний поїзд, бо не було ще ані одної катастрофи.

Торговець старих річей.

Бачите, коли ви ці штани лише підтягнете в гору, то вони не будуть за довгі.

Купуючий: Ну, але тоді підвяжіть мене під раменами.

—o—

Жінка (до чоловіка): Подумай собі, наша нова кухарка припалила обід. Чи не гніватимешся за один цілунок?

Чоловік: Добре, пришли її сюди!

—o—

Рибалка: Скажіть, будь ласка, чи то сільський став?

Селянин: Так.

Рибалка: Коли так, то мабуть не буде гріх, коли я зловлю тут кілька риб?

Селянин: Ні, то буде чудо!

—o—

Служниця і жебрак.

Служниця: Прикро мені, але не можу вам дати нічого. Прийдете, як пані буде дома, так по пятій годині.

Жебрак: Дуже мені прикро, але мої години заняття є від десятої до четвертої.

—o—

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Нар. Союза